

Preek Fenixkerk Leeuwarden
Heilig Avondmaal 17 oktober 2010
Lucas 18, 1-8 en Romeinen 8,28-32
Ds. U. Tjalingii ©

Zusters en broeders,

De maaltijd die wij vandaag vieren heeft oude papieren. We nemen aan dat 3400 jaar geleden een aantal Israëlitische families onderweg in de woestijn het wonder van het 'manna' te zien kregen.

Na de morgendauw bleef er een wonderlijk voedsel liggen dat hen de dag in de woestijn doorhielp. Bijbelwetenschappers nemen aan dat het om een stuk of vijftien grote families ging, wellicht een groep zo groot als wij. Jong en oud, onderweg naar het beloofde land.

Het manna is één van de tastbare goddelijke aanwijzingen aan Israël dat het leven gericht moet zijn op het leven en niet op de dood. Hetzelfde geldt voor de maaltijd van de Heer. Het is brood en wijn ten leven. Toekomstgericht. Hoopvol.

Het leven en de dood houd ik jullie voor: Kies dan het leven, zegt God. Kies dan het leven. Niet altijd zo gemakkelijk. Onze levensreis is namelijk niet zonder risico. Veel van wat we meemaken, ons overkomt of ons aangedaan wordt heeft met dood te maken.

In mijn leven ook. Ik had deze zondag eigenlijk bewust vrijgehouden, omdat 17 oktober de sterfdag van mijn moeder is.

17 oktober 1978, de meest verschrikkelijke dag in mijn leven. Op 17 oktober blijf ik het liefst binnen, de gordijnen dicht, alleen. Wat een afschuwelijke ervaring. En wat heb ik vanaf mijn vijftiende geworsteld met de dood, die ons het leven afpakt. Ik ben me kapot geschrokken destijds. En wat heb ik God vaak verweten, dat de hemel zweeg in de jaren daarna.

Jarenlang worstelde ik met die trouwtekst van mijn ouders: Romeinen 8, 28: Dat God alles doet meewerken ten goede.

Vier weken terug had ik in de vrijdagnacht een droom. Ik zag mijn moeder en mijn vader, samen in de vertrouwde huiskamer. Ik raakte hen

aan, zoals ik als kind altijd deed, en tot mijn vreugde had mijn moeder geen pijn meer. Ik was heel rustig die nacht, het deed me bijzonder goed, het troostte mij. Ik voel de afgelopen weken iets van genezing op mijn woestijnreis.

In mijn droom was er geen enkele behoefte meer aan waarom-vragen. Deze ene aanwijzing van 'boven' deed mijn protest verstommen. Wij worden de ganse dag gedood, zegt Paulus, anders gezegd: De dood is overal om ons heen, u en ik, met al onze gedenkdagen, met verwondingen in onze ziel om het verlies van een dierbare, we weten het wel, het is een riskante levensreis, maar wij zegevieren, dankzij hem die ons heeft liefgehad.

De maaltijd die wij vieren heeft deze zelfde innerlijke kracht: In de eucharistie kunnen wij ervaren, dat ons vragen en protest over de risico's en verwondingen van dit leven tot rust gebracht worden. En ik hoop dat u daarvan straks iets zult ervaren. Dat u in brood en wijn voelt dat niets je kan scheiden van de liefde van God.

Gemeente, de Schriften zeggen ons twee dingen: Kies voor het leven, met andere woorden: Leef het leven gericht op het leven en niet op de dood. En ten tweede: Probeer richting te geven aan je leven. En wat dat laatste betreft, over de richting van ons leven, zegt Jezus: Blijf bidden en geef de moed niet op. In een gelijkenis maakt Jezus duidelijk dat God niet als een geïrriteerde rechter zit te wachten omdat wij mensen zo zitten te protesteren over de risico's van het leven. Nee, God verschaft recht aan wie dag en nacht tot hem roepen.

Met andere woorden: Wij hoeven ons leven niet constant te leven in de verdrietstand, of in de proteststand, of in de houding van ik geloof het wel. Het is mogelijk om biddend te leven, dat is wel hard werken in mijn ervaring, maar het is mogelijk om biddend te leven.

En om dat te kunnen en om dat te doen is één ding onmisbaar en dat is GELOOF.

Jezus beseft dat ook en eindigt de gelijkenis met een vraag: Als de Mensenzoon komt, zal hij dan geloof vinden op aarde?

Geloof is hier zeker niet bedoeld als mening of overtuiging, maar Jezus spreekt over geloof als een innerlijke gezindheid van vertrouwen. Vertrouwen dat niets je kan scheiden van Gods liefde, wat er ook gebeurt.

Als ik het wat abstracter zeg dan is het het verschil tussen: Geloven dat er een god is en: Geloven dat God er voor je is.

Ik hoorde vorige week in Duitsland een hoogleraar uit Zürich uitleggen, dat er in de westerse gesecculariseerde samenleving een ommekeer is: Dat steeds meer mensen geloven dat het zinvol zou kunnen zijn om te stoppen met het niet geloven in het bestaan van God.

Maar laat de viering van deze maaltijd voor ons vooral niet in dat abstracte blijven hangen.

De vraag van Jezus is niet abstract of filosofisch.

Zal de Mensenzoon geloof vinden bij zijn wederkomst?

Dit is een gewetensvraag aan de mensheid, die nog teveel de voorkeur geeft aan de vechstand, of de proteststand of een leven dat zich verliest in teleurstelling en bitterheid.

Het is een gewetensvraag die de mens naar binnen doet kijken, in eigen ziel en hart: En of daar vertrouwen en liefde wonen.

Laten wij ons hart openen voor het wonder van deze maaltijd: Na de morgendauw blijft brood en wijn voor ons achter, een goddelijke gave om ons te helpen, om het leven te leven, de moed niet te verliezen, te blijven bidden.

Moge het ons sterken en troosten.

Ik hoop dat u het voelt en proeft, hier, vandaag:

Dat niets ons kan scheiden van de liefde van God.

AMEN